СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДИЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXII. | Число 17. | Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 22. січня, 1924 | VOL. XXXII. | No. 17. | Jersey City, N. J., Tuesday, January 22, 1924. | THREE CENTS

АМЕРИКА ПОСИЛАЄ ВОЄННІ КОРАБЛІ НА МЕКСИКАНСЬКІ ВОДИ

ВАШІНҐТОН, 19. січня. — Департамент фльоти подає комунікат, що кружляк Омага, дивізія з 6 протиторпедовців та один поправковий корабель Промітіас дістали приказ поплисти з Панамського Каналу, де вони находяться, на мексиканські води, щоби захороняти американські інтереси перед можливими нападами зі сторони мексиканських повстанців.

КРУЖЛЯК ПОП[...]В ДО ТАМПІКО З ШИРОКИМИ ПРИКАЗАМИ

ВАШІНҐТО[Н,] 20. січня. — Американський кружляк Ричмонд дістав прик[аз] поїхати сейчас до Тампіка та зажадати від повстанців знесення бльокади з сього порту. Командант корабля дістав від уряду свобідну руку щодо способів, якими він має вимусити ві дповстанців послух.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ДУМАЄ ЗАНИМАТИ ЗЕМЛЮ НА БІГУНІ

ВАШІНҐТОН, 19. січня. — Секретар фльоти Денбі заявив перед фльотним комітетом палати послів, що справдішною ціллю подоржи великого воздушного корабля Шенандоа до північного бігуна є заняти там землю, якби яка була, для Злучених Держав. Подорож має коштувати уряд 180,000 долярів.

ОСОБИСТІ НАПАСТИ НА ТЛІ ПОДАТКОВИХ ПРОЄКТІВ

ВАШІНҐТОН, 19. січня. — Відповідаючи на особисті закиди, звернені проти себе, сенатор Кузенс відповів секретареви скарбу Мелонови запитом, кілько він самий заощадить на податках, якби його законопроєкт про податки був ухвалений. На закид Мелона, що буцімто він, сенатор Кузенс, вложив уже тепер всі свої маєтки в такі дорогоцінні папери, за які не платиться податку, Кузенс відповідає, що зате він не дає богато гроша на добродійні цілі; каже він, що минувшого року дав на один діточий шпиталь 400 шерів автомобілевої фабрики Форда вартости разом близько 2 міліонів долярів.

МИНУВШО-РІЧНИЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ ПОДАТОК

ВАШІНҐТОН, 19. січня. — Федеральний скарб подає в своїх цікавих обрахунках про податки, плачені американським населенням за 1922. рік, що в тому році заплачено разом всіх (федеральних, стейтових, повітових та місцевих) податків на суму 7 міліярдів 433 міліони 8 тисячів долярів. Значить, на кожду особу, без огляду на вік та пол, припадало в тому році 68 долярів 37 центів податку.

МЕКСИКАНСЬКА АРМІЯ ПЕРЕХОДИТЬ ЧЕРЕЗ АМЕРИКАНСЬКУ ТЕРИТОРІЮ

ВАШІНҐТОН, 20. січня. — Понад півтора тисячі мексиканських жовнірів переїхало через мексиканську границю до Злучених Держав коло міста Ель Пасо, в стейті Тексасі, всіло на поїзд та переїхало американську територію до мексиканського міста Хвареса. На границі американські іміграційні урядники записали імя кождого Мексиканця.

БОК ОГОЛОСИТЬ ПРОЄКТОДАВЦЯ НАДГОРОДЖЕНОГО ДНЯ 4. ЛЮТОГО

ФІЛЯДЕЛФІЯ, Па., 19. січня. — Комітет надгороди Бока для мирового пляну оповіщує, що імя надгородженого конкурсом в сумі 50,000 долярів буде подане до публичного відома дня 4. лютого.

КЛЕН ЗНОВА РУШАЄТЬСЯ

МЕРІОН, Илинойс, 20. січня. — Якої пів тисячки членів Клена, зібрані відомим „сухим" аґітатором Янґом, якого недовно арештовано за безправні напасти прватних людий, почало наново нападати на мешканців, яких посуджують за варенне алькоголічних напитків. За вчорашний день сі люди арештували самовільно 60 бутлеґерів та захопили 7 машин до варення горівок.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКЕ ЧИЩЕННЄ МІСТА

ФІЛЯДЕЛФІЯ, 20. січня. — За своєї другої кампанії проти місць піятики та роспусти, яка теж тревала 48 годин, міська поліція найшла 700 сальонів, арештувала 1,045 людий та запобігла, як вона каже, 7 рабунковим нападам.

ТЕОЛЬОҐІЧНІ СУПЕРЕЧКИ НЕ ВТИХАЮТЬ

НЮ ЙОРК, 20. січня. — Нинішна неділя в нюйорських церквах показує, що теольоґічна суперечка межи „модерністами" та „фундаменталістами" не втихає, але розпалюється щораз більше. Нині в цілому ряді церков говорено про питанне непомильности Св. Письма.

Проповідник др. Мекковн з Мостону, котрий виголосив промову в одній нюйорській церкві, казав, що теольоґія збанкрутувала та що нічо не вспіє її вратувати. Один знова фундаменталіст називав всіх модерністів замаскованими безвірками.

ФИЛИПИНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ

МАНІЛЯ, 20. січня. — Американська поліція на филипинських островах просить о скріплення, бо заворушення, що почалися недавно в племени Колорум та довели до кровавої бійки з поліцією, поширяються на всі острови.

ПРОГИБІЦІЇ В КАНАДІ НЕ ВЕЗЕ

КВІБЕК, Канада, 20. січня. — Канадійські ґазети згідно доносять про занепад симпатій для повної прогибіції в Канаді. Навіть в „сухій" провінції Онтаріо, що була досі твердинею прогибіціоністів та раєм для бутлеґерів, настрій починається завертати від прогибіції до урядового заряду торговлею трунками. Квібек показує на факт, що в нього є менче злочину та піяньства, як в „сухому" Онтаріо. Степові провінції теж відвертаються від прогибіції, головно через те, що її неможна як слід перевести в життя.

ХОЧУТЬ СЛІДСТВА НАД КОМІРНИМ

ВАШІНҐТОН, 20. січня. — Конґресмен Велер вніс в конґресі проект слідства над комірництвом в цілих Злучених Державах, зі спеціяльним зглядненнем умов Колумбійськім Дистрикті.

ПОЛІЦІЙНІ ІНСПЕКТОРИ НА СУДІ

НЮ ЙОРК, 19. січня. — Завтра починається росправа проти 6 поліційних інспекторів за занедбанне своїх урядових обовязків. Закидається їм, що вони самосільно не виконували прогибіційного закона.

ФАРМЕРИ ДУМАЮТЬ РОЗГОЛОШУВАТИ СВОЇ ДОМАГАННЯ.

Нюйорський Стейтовий Союз Фармерських Бюр постановив зробити ширшу аґітацію за домаганнем американських фармерів знижти податки. В тій цили Союз впав на думку вислати по краю старомодний фармерськей віз з будою (званий в давнину „прері скунер", себто степовий корабель). З нього будуть виступати бесідники з промовами та будуть предкладати слухачам до підпису петицію до конґресу за зниженнем податку.

БІЙКА НА НОЖІ МЕЖИ МОЛОДЖЮ

В одній нюйорській публичній школі прийшло до кровавої бійки межи 16-літним Костосом Куркулісом та 15-літним Сіґбертом Белом. Куркуліс був іменований шкільним зарядом до стереження серед дітий, як вони підчас переви сходять в сутерени (бесмент") на сніданнє, яке їм дає міська управа. Сповняючи свій обовязок, Куркуліс зробив догану Белови. Сей обрушися за догану та визвав Куркуліса на кулачну битву. Куркуліс згодився. Коли Белови стало невестися в бійці, він зараз виняв ножа та вдарив ним Куркуліса в груди. Ніж похознувся на молитовнику, який Куркуліс все носить при собі, і ніж зробив лишень довгий шром на грудях нападеного, який лікарі легко заліпили. Напасника відставлено до молодечого суду.

ВЧИТЬСЯ ЗА СВОЮ КРОВ

Джан Джордж Бровді, студент Огайського стейтового університету в Коламбасі, найшов новий спосіб, щоби удержатися в школі. Продає він свою кров пацієнтма (хорим) в місцевих шпиталях, дістаючи за одну кварту крови 100 долярів. За послідних 8 місяців він сій операції 5 разів. Він каже, що втрата крови відбивається на ньому лишень тим, що через кілька тижнів після операції він відчуває дуже сильний апетит. Він має 6 стіп та важить 180 фунтів.

ПОВСТАНЦІ.

З Москви повідомляють, що на полудни появилися нові повстачі загони. Один з таких згаонів, зложений із 120 кінних повстанців напав на одну з залізничих стацій під Ростовом н. Д., де розстріляв всіх полонених комуністів. Другий загін предприняв напад на місто Сквиру київської губернії, де зробив жидівський погром.

ЖІНКИ БЕРУТЬСЯ ДО РОЗБОЮ

На одну аптеку в Бруклині напала з револьвером в руках невисока дівчина, забрала від властителя всю ґотівку, яку він мав у своїх кишенях, задержала його, поки наспівшя за той час її на помін товариш обрабував касу зі 160 долярів, згрозила кулею властителеви, важився вийти на двір,нсвтдао як він важиться показати носа зі склепу, і пропала. Коли аптикар важився вийти на двір, він побачив лишень авто на далекім скруті. Дівчина лишила в його руках лист до поліції, повний пин.

ЯК БУДЕ ВИГЛЯДАТИ БУДУЧА ВІЙНА

Що Десмонд, айриський письменник та ґазетяр, говорив в своїм відчиті в одній нюйорській церкві про будучу европейську війну. Ся війна, на його думку, зачнеться через нафту, діти й жінки падуть її першими жертвами, і нічого вже не вспіє в ній вратувати европейкої цивілізації.

Він говорив, що в сій війні політики та бизнесмени підуть разом, а з ними підуть і священники всяких релігій, котрі, як давнійше, так і тепер, підуть роздувати війну, місто її гасити.

Десмонд радив Американцям держатися осторонь від европейської політики.

ҐРАФ ТОЛСТОЙ ВІЩАЄ УПАДОК БОЛЬШЕВИЗМУ

Ґраф Ілля Толстой, син відомого російського письменника, говорив послідної неділі в одній нюйорській церкві про "правдиву Росію". На погляд прелеґента, большевизм у Росії уже погиб та що вона скоро переміниться на демократичну републику. Основою упадку большевизму буде те, що на 180 міліонів населення Росії є всего лишень 300,000 большевиків і всі вони майже живуть в Москві. Дальшою причиною їх упадку буде те, що вони колись мали ще якісь ідеї, а нині перемінилися на банду, рабуючу народ Росії. Наслідки їх політики буде видно сеї зими, коли теж немало людий згине від голоду й холоду. Тепер люди гинуть в Росії через те, що большевицькі комісарі вивозять все з Росії, щоби лишень набратися гроший за границями краю.

ПРОТИ "НЕП"-А.

В Москві відбулось 5. грудня ц. р. спільне засідання політичного Бюра Комуністичної Партії та Центрального Комітету тоїж апртії присвячене питанню небезпечних наслідків, які може мати „Неп'' (нова економічна політика) для комунізму. Принята засіданням постанова вимагає рішучих засобів боротьби зі злом, що йде з Непа, взагалі незгідного з комунізмом. Постанова зокрема підкреслює неможливість такого становища, де члени партії находяться в нерівних матеріяльних умовинах у залежности посад, які займають. Деякі члени партії, що мають провідні становища в промислових підприємствах, піддають легко руйнуючому впливові буржуазних елементів.

БЕЗРОБІТТЄ В РОСІЇ

Статистика совітської преси виказує, що в Росії є тепер 877,000 безробітних.

ЛОВИ НА ДОЛЯРИ.

Експозитура пльоської поліції, що має офіціяльний титул „уряду боротьби з лихвою", зробила знову облаву в поїзді на лінії Львів-Катовиці. У подорожних, які не могли вискочити зі страху, щоб не скрутити голову, поломити ноги, найдено разом суму 4,780 долярів, 1,000 швайцарських франків та 650,000 австр. кор. Якогось Юзефа Вуйціцького арештовано за надто велике привязанне до 130 долярів, з якими ніяк не хотів розстатись.

СКЛАД НОВОГО ПОЛЬСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Дня 19, ц. м. предложив Владислав Ґрабський президентови річипосполитої такий склад кабінету:

През. ради мін. і мін. скарбу Владислаф Ґрабський, справи внутр. Вл. Солтан, "справедливости" Вл. Виґановський, війска ґен. Сосновський, просвіти д-р Бол. Міклашевський, промисл уі торговлі інж. Й. Кедроня, зелізниць інж. Андр. Новсич, праці Люд Дадовський, рільн. реформ Людкевич, упр. мін. загр. сп. д-р. Кар. Бертоні, упр. мін. хліборобства д-р Й. Рачинський, упр. мін. сусп. роб. М. Рибчинський.

САМОГУБСТВО У ЛЬВІВСЬКИХ АРЕШТАХ.

В останньому часі стала у львівських арештах бодною епідемія самогубства, яка кидає цікаве світло на відносини, в яких перебувають арештанти. Кілька днів тому багато шуму наробило самогубство (перерізанням жил) власника Театральної Каварні Туртельтауба, арештованого за спротив при каварняній ревізії. Вчора про бувала у вязничній келії повіситись на простиралі Іза Мотичинська, голосна геройка бензинової афери. Десператку відратували.

ВИЛЕНСЬКИЙ АРХИЕПИСКОП ТЕОДОЗІЙ ПРО „ЖИВУ ЦЕРКВУ" В РОСІЇ.

Архиепископ Теодозій забрав голос на сторінках варшавської "За Свободу" в справі положення сучасної православної церкви в межах Польщі. Стаття ця написана як дискусійна. У ній архиепископ пише про "Живу церкву" в Росії таке: Перш за все невірним є це, що "Жива церква" є твором большевиків, хоч її можна справедливо назвати большевицькою. Жива церква" повстала з тої частини прогресивного духовенства і мирян, котрі ще далеко перед скликаннем московського церковного собору висказались проти відновлення патріярхату.

Вони були за жонатим епископатом, за другим подружим звязком священиків, за скасованнем чернечого стану і взагалі за широкими реформами в церкві не рахуючися з церковними канонами, до яких вони відносились як до старого, непотрібного балясту. Большевики лише використали сей надто вже проґресивний рух в православній церкві у своїх цілях „в ударном порядке" для підірвання авторитету православної церкви.

ДОРОГА БІБЛІЯ

У Лондоні продано одну стару біблію за 5.674 фунтів стерлінгів. В р. 1820. ця біблія коштувала 3.500 фунтів.

ПАРТІЯ ПРАЦІ ПРИХОДИТЬ ДО ВЛАСТИ В АНҐЛІЇ

ЛОНДОН, 20. січня. — Завтра має бути повалене консервативне правительство Болдвина. Для сього вже все приготовлене.

Партія Праці лише вижидає на запрошенне короля, щоб утворити нове правительство.

Кандидат на премієра Ремсей Мекданелд вже приготовив собі кандидатів на членів нового міністерського кабінету.

ЗЕЛІЗНИЧИЙ СТРАЙК ВЖЕ ЗАЧАВСЯ В АНҐЛІЇ

ЛОНДОН, 21. січня. — Зелізничий страйк вже зачався в Анґлії. Опівночі покинуло роботу 58,000 зелізчників.

ЗАПОВІДАЮТЬ НЕДАЛЕКИЙ КОНЕЦЬ ПРЕМІЄРА ПУАНКАРЕ

ПАРИЖ, 20. січня. — Француський премієр Пуанкаре діждався хвилі, що і його приятелі виступають проти нього.

Майже вся тутешня преса, навіть ся, що досі йому була прихильна, тепер виступила проти нього за його невдачну політику, а головно за підвисшенне податків.

З уваги на те кажуть, що він до місяця впаде, а на його місце президент Мільран покличе Барту.

ЗМЕНЬШЕННЄ АРМІЇ У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 20. січня. — Француське правительство хоче небаром зачати переводити в життє постанову про 18 місячний час військової служби у Франції.

На основі сього закона армія Франції буде зменьшена. По введенню його в життє вона має виносити 660,000 людий.

ФРАНЦІЯ НЕ СПІШИТЬСЯ З ПРИЗНАННЄМ РОСІЇ

ПАРИЖ, 20. січня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що Франція не признає російського советського правительства, хотяйби нове анґлійське правительство признало його і зараз.

Франція наперед хоче признання довгів Росії у Франції (30 міліярдів золотих франків), признання француської приватної власности в Росії і спинення большевицької пропаганди у Франції.

НЕВДАЧНА ВИПРАВА ПРОТИ МУССОЛІНІЯ

РИМ, 20. січня. — Бувший італійський премієр Джолітті хотів зорґанізувати нову партію націоналістичну, яка мала поборювати фашістів. Але заходи не вдались і він по перших пробах покинув свій плян.

КАНДИДАТУРА ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИКА НА ПРЕЗИДЕНТА НІМЕЧЧИНИ

БЕРЛІН, 20. січня. — На вічу в Вінтерфільді, в Бранденбурґії, 2000 німецьких націоналістів піднесло кандидатуру бувшого німецького престолонаслідника Фрідріха Вільгельма на президента німецької републики.

СУД НАД ЛЮДЕНДОРФОМ І ГІТЛЄРОМ.

МІНХЕН, столиця Баварії, 20. січня. — Дня 4-ого лютого буде суд над ґенералом ЛеДендорфом і провідником німецьких фашістів Гітлером за державну зраду.

БОЛЬШЕВИКИ ПЕРЕЧАТЬ ВІСТКУ ПРО РЕВОЛЬТУ НА УКРАЇНІ

МОСКВА, 20. січня. — Большевицька влада заперечує вістки про проти-комуністичну і проти?жидівську револьту на Україні.

Російські урядовці запевнили представника жидівського телеграфічного бюра, яке пустило сю вістку, що вона зовсім неправдива.

СТАЛІН ПРОТИ ТРОЦЬКОГО

МОСКВА, 20. січня. — На зїзді російської комуністичної партії Сталін виступив з критикою Троцького.

Він закинув Троцькому дволичність в заходах про демократизацію комуністичної партії; злу волю у заявах, що управа партії веде роботу в некористь партії; бунтованне молодіжи проти старих лідерів; шкодженнє партії через підпиранне змагань до розбиття її на ґрупи.

Також закинено Троцькому, що під його командою дійшлодо розбиття „червоної армії" на ґрупи, чому старі лідери рішучо противляться.

ТРОЦЬКИЙ ВЖЕ НА 7-ОМУ МІСЦІ

МОСКВА, 20. січня. — На конґресі советів (нібн парляменті) при голосованню на президента було 47 кандидатів. Найбільше голосів дістав Ленін, потім Каменев, Зіновев, Калінін, Сталін і Бухарін, а на 7-ому місці Троцький.

Конґрес прислав резолюції із співчуттєм для хорих: Леніна, Троцького і Бухаріна.

ПОЛЬСЬКІ ПАПЕРОВИ „ЗЛОТІ"

ВАРШАВА, 20. січня. — Польський сойм і сенат приняли вже проект закона про основанне нового польського банку для видачі польських банкнотів.

Польська рада міністрів приняла теж сей проект і передала його до підпису президентови Войцеховському.

Банк має мати запоруку в сумі 100 міліонів польських „злотих", які мають вартувати стільки що француські франки (19 центів). Запорука буде зложена в золоті і чужій валюті. Часть її має зложити публика.

Польське правительство обіцює, що в половині лютого мати-ме вже „злоті" і перестане друкувати марки.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і загранищею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КАМПАНІЯ НА ЧАСІ.

Нюйорський губернатор Алфред Смит оголосив був недавно так званий „день промислового безпеченства". Ціль його звернути увагу суспільности на великі шкоди, які виходять для суспільности в загалі, а робітників спеціяльно, з браку фабричних забезпечень.

Кампанія дуже на часі, бо велике число нещасних випадків по фабриках далобся усунути, якби робітники знали про свої права та подбали про їх виконування.

В богато стейтах Злучених Держав, як ось в нюйорськім стейті є закони, приказуючі властителям фабрик позаводити ріжні охоронні средства довкола своїх машин, але богато фабрикантів сього не виконує з великим нараженням робітничого життя й здоровля, а робітники, не знаючи закона, не вимушують на фабрикантї своїх прав.

Факти про фабричні покалічення та випадки справді лячні. В одному нюйорському стейті річно калічиться 300,000 робітників, а з того 1,300 помирає наслідком покалічень. Кілько майна пропадає з такими випадками,кілько болю й мук криється за сими числами.

Тому стейтовий уряд робить справді громадянську роботу, коли він звертає увагу суспільности на існуючі охоронні закони, на існуюче в стейті робітниче бюро, яке має над тим нагляд, та коли він закликає робітників, аби вони не легковажили собі фабричних небезпек, але докладали всіх старань, щоби запобігти випадкам.

ПОРТО РІКО.

На полудневий схід від Флориди лежить остров Порто Ріко, що тепер стає дуже важним політичним питанням в Злучених Державах.

Остров сей се гарний кусок землі. Має він близько 3,600 квадратових миль поверхні. Земля дуже богата, урожайна, має великі богатства в своїм нутрі, має гарне підсоння для управи ріжних полудневих овочів та рослин.

Відкрив його ще Колумб в 1493. році Він скоро поселився еспанськими кольоністами, які з часом вининщили зовсім первісних червоношкірих мешканців острова. Після війни межи Злученими Державами та Еспанією, що була при кінці минувшого століття, Еспанія відступила остров Злученим Державам. Так він став частю Злучених Держав.

Злучені Держави старалися піднести населення культурно, завели школи, примусове ходжeннє до них; старалися піднести рільництво, фабричний промисел, завести широку торговлю межи островом та Злученими Державами. Заслуги федерального уряду в тому згляді безперечні.

Та мешканці Порто Ріка мимо всього не дуже вдоволені з того, що над ними правлять Злучені Держави. Вони признають, що губернатор, присланий з Вашінгтону, добрий, але вони невдоволені, що не вони його вибирають, що його накидають їм з Вашінгтону. Вони не підносять ніяких закидів зловжитків проти американських урядників, але кажуть, що вони не хочуть їх, бо їх не встановляли вони самі. Вони не нарікають на американський кожух, вони признають, що він і гарний і теплий. Лише не для них шитий!

Ось таке питання мають рішити Злучені Держави. Як видно по заявах американських газет, Американцям трудно зрозуміти таке становище. А прецінь колиб вони заглянули в людську душу, то й в своїй души побачилиб те саме, що їх так дивує в Порторіканців. Основою домагань жителів острова є память, що вони не пристали до Злучених Держав свобідно, по своїй волі, що їх присилувано, забрано силоміць. Отже тепер мститься в той спосіб, що Порто Ріко без огляду на всі похвальні заходи американського уряду поволи, але зовсім певно вступає на дорогу до повної самостійности.

СВЯТО „ПРОСВІТИ" В КАРПАТАХ.

Сьогорічне свято „Просвіти" відбулося в Делятині (в Карпатах коло Косова) дуже величаво. Відправлено в церкві Соборну Службу Божу при співучасти о. Бобикевича із Саджавки і о. Порубальського з Делятина; святочну проповідь дня 9. грудня вигolосив о. Кубаєвич.

О 2. годині пополудні почали селяни з дооколичних сіл сходитися до салї Української Каси, а пів години пізнійше приступлено до відсвяткування властивого свята, полученого з Надзвичайними Загальними Зборами делятинської Філії „Просвіти".

[illegible] відкрив др. Навроцький короткою промовою, покликуючи на предсідника о. Бобикевича із Саджавки. Святочну промову вигolосив др. Навроцький. Він зясував сучасне положення нашого народа, та хвилю, серед якої приходиться святкувати се історичне свято 55-літних роковин основання Товариства „Просвіта".

По майже годинній його бесіді забрав голос П. Білик. Він здав звіт з діяльности філії „Просвіти" і взивав усіх до праці над народньою освітою.

Свято закінчила вистава на 4. дії „Сон Івасика", яку відіграли ученики І. приватного гімназійного курсу.

Не від речі згадати про енергічну працю над публичною збіркою на „Дар Просвіти", яку положив Процикевич, управитель [illegible] в Делятині. Зібрано 21,575,200 мп., котрі пере[illegible] товариству „Просвіта" яко „Дар Просвіти" [illegible]

ВИЗНАННЄ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Відповідь американського державного секретаря Юза на ноту Чичерина про навязанне дипльоматичних переговорів зробила в Европі веляке враження. Чичерин питався, чи не думають Злучені Держави Америки, що вже настав час змінити своє становище до совітської Росії й вступити з нею в офіціяльні зносини. Юз відповів, що нічого в світі не змінилось і що Америка наразі не має про що з совітською Росією переговорювати.

Ця відповідь, як сказано, зробила в Европі велике враження. Вона показала, що навіть у наших часах, коли в світовій політиці панує повна безпринципність, є ще десь велика держава, яка позволяє собі доджержувати певних засад.

Однак, цею відповідью, при всім її великім значінню, питання про міжнародне визнання совітської Росії ще не усувається з порядку денного. Большевики всякими правдами й неправдами добиваються цього визнання. У кождій країні працюють у цім напрямі значні гуртки більш або менш впливових осіб. Не кажучи вже про соціялістичні й комуністичні партії, в кождій країні большевики мають своїх буржуазних агентів, пресових і політичних, які вживають усіх заходів, щоб увести совітську Росію у „сімю народів".

Не треба ховати від себе правди, а треба відверто признати, що на цім полі вже осягнено значних наслідків. Як відомо, Італія стоїть напередодні офіціяльного визнання большевиків. Мусоліні у своїй славнозвісній промові досить цинічно заявив, що він готов визнати хоч біса, аби за це дістати добру ціну. Премієр обєднаної Сербії, Микола Пашич, також висловився неавно майже в цім самім дусі. З Румунією большевики вже закінчили першу стадію переговорів.

Італія, Сербія та Румунія — це ще не такі великі й міродатні держави. Та большевики ще мають у запасі дещо краще. В Англії тепер заноситься на робітничий кабінет Макдональда. У виборчій програмі англійської робітничої партії точка про офіціяльне визнання совітської Росії займала одне з чільних місць, а тому не може бути сумніву, що як тільки робітнича партія прийде до влади, одним з перших її актів буде офіціяльне визнання совітського уряду.

Становище Франції у цій справі досі ще не зовсім ясне, але вистачить і того, що її дотепішня цілком ясна й виразна політика супроти большевиків вже стала неясною. Це—великий крок наперед (або назад, як кому покажеться), а тут для совітського уряду вже вирисовуються певні перспективи.

Строго-засадничого й гостро негативного становища Америки супроти большевиків Европа, таким чином, не поділяє. Вона подивляє ту послідовність, вона з пошаною вклоняється перед нею, але сама тою дорогою йти не хоче. І цілком можливо, що наступаючий новий рік (у вас він вже наступив) принесе совітському урядови давно очікуване офіціяльне визнання коли не з боку всіх, то принаймні деяких европейських „порядних" держав.

Запеклі „большевикожери" певно впадуть з цього приводу в тяжкий сум. Цілком безпідставно! Так саме безпідставно стали би з цього приводу тішитись запеклі „большевиколюби". Ця нова „перемога" совітського уряду буде правдивою „Пирровою перемогою".

Як відомо, політика інтервенцій, господарської бльокади й т. п. тільки зміцнила становище большевиків. Поки тривали зовнішні інтервенції, большевики могли казати: „ми загрожені, ми не можемо братись до творчої праці, бо мусимо безнастанно боронитись проти зовнішніх нападів". З господарською бльокадою було те саме. „Як ми можемо братись до відбудови, коли світ огороджується від нас хінським муром?"...

Лишилась ще одна перешкода: брак офіціяльного визнання з боку чужих держав. І знов стара пісня: „як ми можемо позитивно працювати, коли світ нас бойкотує, коли з нами не хочуть мати нічого спільного, коли нас уникають, які зачумлених?"...

Тепер упаде й ця остання перешкода. Вже не буде на що посилатись і чим виправдувати свою творчу імпотенцію, свою нездатність до найменшої позитивної праці. А що своє офіціяльне визнання совітська влада купить ціною економічних і політичних уступок, то дуже великих, то це буде ще одним, а може навіть останнім кроком до її неминучої смерти.

Прага, 20. грудня. Радянин.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

(З віденського „Укр. Скитальця").

За Львів.

„Хаос!" — сим словом передав мені полковник УГА. Коссак Гриць начальне командування у Львові. Хоч переворот підготовлено як слід, годі було досі завести в місті порядок, бо перш усього доводилося відпирати польську навалу.

Мене покликано туди з Золочева, де по перебранню влади кипіла всесторонна праця над закріпленнем осягнених у перевороті здобутків. Я був свідомий цілої ваги й відвічальности, що були звязані з тимчасовим становищем, якому я не чувся в силі як слід відповісти. Мені представили недостачу відповідних до сього вождів, а вкінці бажанне Уряду було для мене, військової людини, приказом, якого сповнення піднявся я, як тільки мі і вмів.

За весь час мого командування зготовив я спомини, які по належнім обробленню внесуть дещо світла в перші сторінки наших збройних змагань із Поляками. Та деякі уривки мушу оголосити окремо, а се зясовання тих подій, які висвітлилиб вуличні львівські бої і воєнне положення під ту пору, коли наш Уряд переніс свій осідок зі Львова до Тернополя, згл. Станиславова, як рівнож пояснилиб тодішнє становище Уряду і війська до деяких, нерідко й здавничих справ. До сього споукала мене стаття-спомин др. К. Левицького у 11. ч. „Українського Книтальця" з дня 1. червня с. р.

По перебранню командування виявились потрібними зарядження дотично скорочення й скріплення фронту, щоби зробити певнійшими становища й мати змогу осягнути часть обсади в зад на запас і на зміну. Установлено по змозі звязки. Війська — я не бачив. Були се чорні від пороху й перевтоми запеки, якими горіла в очах жадоба перемоги... [illegible] було тале героєм був кожний з них.

Відчувався пекучий брак запасу і старшин-боєвиків. На боєвій лінії у виді стисненого лука стояло на продовж 10 км. не більш 1 і пів тисячки перетомлених, виснажених, але все однаково завзятих борців. 150 крісів на 1 км! Про тверипе якогось запасу з сеї скупої залоги не було й мови. З тяжким трудом удалося стягнути з боєвих відтинків 600 людий до сповнювання необхідної служби в ділянцях міста.

Дня 12. XI о 10.30 год. звітував я про положення на засіданню Державного Секретаріяту, що тревало більше години. По зясуванню всіх даних зібрав я свої помічення в отсих висновках:

1. Положення Львова є незвичайно тяжке, а в разі скріплення ворожої діяльности стане критичне.

2. Заняттє ворогом поземелля Мостиск після упадку Перемишля рівняється безпосередній загрозі столиці.

3. Недостача належного звязку з цілим краєм є обявом дедкої обоятности населення щодо долі Львова, а при тім найкращим показчиком короткозорости й непорядности наших верховодячих кругів.

4. Цілковита відсутність запасу позбавляє Начальну Команду довільности самостійного почину й робить її подекуди безсильною.

5. Через великий брак старшин-боєвиків замітний в деяких частинах упадок духа, що відбивається дуже відемно на боєздатности війска.

6. Перешкода в довільности рухів у занятій частині Львова, спричинена ворожим артилерійським обстрілом, може в короткім часі викликати голодові розрухи й т. п.

По обговоренню мого звіту вирішено по довгій виміні слів, що Львів належить удержати за всяку ціну. Я настоював, щоби стягнути негайно як найбільше боєздатних похідних стріїв із краю на фронт — тоді Львів буде вратований. До того годі було [illegible] перевести скорочення фронту, бо [illegible] оборони ставаго Львова доводилось охороняти приміщення з Урядом, що ще й не всі були при купі.

Серед найбільшого розгару заходів і зусиль з нахабним польським наїздником наспіла вістка, що й Румуни користають із замішання і втручуються з недобрими замірами в наші справи.

Дуже пізно розпущено ніслянців у край за підмогою. Більший відділ прибув одначе тільки з Равщини завдяки заходам Перфецького, бо зі Золочева підмога прибула раньше вже за старанням звязкового Безпалка.

В часі боєвих рухів важко було протиставитись ворожим натискам. Заокруглений фронт із слабою обсадою був дуже небезпечний тому, що пролім, хочби тільки хвилевий, давав ворогови таку велику перевагу, що всякі протиміри являлисьб марними спробами. Лекше булоб натомість в заокругленому фронті кидати на ріжні відтинки свіжими запасними частинами, та щоб такий відділ на сю ціль згуртувати, треба було скоротити й вирівнати фронт.

Я був із самого початку тої думки, щоб Уряд лишив Львів до оборони війську, тим більше, що і праця в загроженому місті була цілком неможлива. Всі уникали стрілянини, не спали ночами зі страху. Через сю постійну непевність годі було обігнатися від виструашених урядовців, які що хвилі прибігали до Начальної Команди й напаствали всіх своїми запитами про положення та ще й обіжувалися, якщо неставало нераз часу на ввічливість... Про поради, які у військових справах сипалися як із рога обильности від ріжних невійськових „дипшенайків" — краще й не згадувати, як і про численні зарядження, які просто як недорічні відкидувано без близшого розгляду... Та Уряд сидів у Львові не ізза військової потреби, а ось ізза яких міркувань: після заяви голови Уряду д-ра К. Левицького, виїзд Уряду зі столичного міста бувби добровільним зреченням української державности. Та мало того, що ізза суматохи сих наслідках воєнних рухів урядовці робили заколот межи собою; вони з недовіря до мене, та скорше з незнання військового діла старалися впливати на спільний провід смішними порадами й невідповідними приказами. Як примір виставе приказ Уряду, переданий мені сотником УГА. Бубелею, аби негайно вжити заходів, бо вороже гарматнє стрільно влучило в балькон намісництва. Такі й подібні припоручування вносили немале замішання у провід Начальної Команди... У відповідь на такий приказ годі було дати щось поважного... Я порадив їм поставити когось на балькони, хай відбиває ворожі стрільна долонею. Та не все попадали вони й на добрий настрій. Нераз у розгарі затяжних вуличних сутичок доводилось таким улізливцям почути менше привітнє, а то й терпке слово й ізза сього мабуть виродився погляд, начеб то я був надто самостійний і невдвічливий супроти представників свого-ж Уряду.

При кождочаснім зясовуванню положення силкувався я переконати Уряд, що йому краще Львів цілком залишити для війська. В такому разі я мавби змогу утворити рід летучого запасного відділу, а першим його завданнєм булоб заняти Городок та, відгородивши сим способом Львів від Перемишля, унеможливити присилку підмоги для польських боєвих сил у Львові. Та на замірах так і скінчилося. Уряд уважав за відповідне держатися за всяку ціну Львова з політичних мотивів. Виснажену й нечисельну боєву силу доводилося розпорошувати на оборону урядових установ, як „Дністер", „Народний Дім", „Намісництво" зі шкодою для обсади инших становищ. Тим менше можна було думати про поширення воєнних рухів поза Львів. Городок лишився необсадженим і наслідком сього польське військо у Львові не було відгороджене від помочи із заходу, в першу чергу з Перемишля. Се й вирішило оконечну боротьбу за Львів. Проти перемученої української залоги кинено свіжі підкріплення і при відсутности з нашої сторони якоїнебудь запасу програна являлась неминучим вислідом. Через нехтування мірoдатними чинниками військових оглядів — відпали вкінці й „політичні огляди", бо Львів упав і Уряд мусів покинути місто.

Та не дивлячись на вільний доступ до Львова з Перемишля польські підкріплення не [illegible] Коло Поляків ставало круто, бо перли за всяку ціну до переговорів, згл. до перемиря. Для мене було очевидним, що річ тут тільки в пропонованню часу, щоби із заходу підкріплення; й тому був я засадничо проти всякого, хочби й найкоротшого завішення зброї! Иншої думки був Уряд, який ставав за навязанням переговорів. Щоб вийти якось із сей ріжниці поглядів, скликав я на воєнну раду своїх начальників боєвих відтинків у Львові, де сотникови УГА. Букшованому припоручено бути представником Начальної Команди, коли переговори в справі перемиря малиб таки відбутися. Як умову перемиря поставлено: Поляки залишать Львів і здадуть зброю! Та умови сеї при переговорах не придержувались. Перемире з Поляками заключене й опісля навіть продовжено без мого впливу, а що найгірше, без ніяких таких умов... В часі переговорів Поляки домагалися між иншим мішаної залоги для Львова, наш відпоручник предкладав їм на власну руку відділ із 50 крісів. Умови при переговорах з Поляками обстоювалися не з військових, а просто з засадничих оглядів. До згоди, як можна було сподіватися, не дійшло. В часі „переговорів" Полякам прибула поміч із заходу, гладко, без найменших із нашої сторони перепон.

По одержанню свіжих сил повели Поляки скріплений наступ на наші становища. Головний удар був спрямований на Личаків, якого боронив згуртовaною на борзі девятнайцяткою (останки 19. австрійського полку стрільців) „отаман" Караван. Обсада не видержала натиску й розбіглася. Поляки заняли личаківські казарми, кладовище й наші гармати. Кинути в польський пролім запасу я не міг, бо все стояло на становищах. Вільних запасних частин зовсім не було. Між 10. й 11. годиною вислав я до Уряду звіт. Аби не допустити до окруження української залоги, рішив я вивести її з загроженого Львова цілком і предложив Урядови покинути місто. Моглиб вийти з річами через жовківський шлях, або пройти через замок. Секретарі приходили прощатися. Не довіряли, що положення Львова було таке безвихідне й випитували про подробиці. Напрям дорогу подав я їм Тернопіль і доставив потрібну кількість самоходів. Рівночасно розіслав я приказ із подрібними вказівками, щоби довірочно й непомітно, тихцем готувати все до відступу.

Відворот, не зважаючи на натиск переважаючих польських сил, відбувся в повнім порядку. Поляків здержували українські відділи на Кайзервальді й вони не здогадалися стрібувати наступом на иншому місці, щоб загородити нам дорогу до відвороту.

Так відбувся виїзд нашого Уряду й відворот українських частин зі столичного міста Львова. Всі ми сподівалися взяття Львова небавком приступом, та упадок Перемишля і вільний доступ до столиці із заходу припечатав оконечно й долю Львова. Щойно при облозі Львова почали поволи стягатися підкріплення з краю. Уряд осів у Тернополі, пізнійше в Станиславові.

Розглядаючи сі події тепер, стає ясно, що з військового становища булоби краще, якби Уряд переніс був свій осідок поза Львів, як се приневолений був зробити пізнійше під напором Поляків. Чи з політичних оглядів зискано щонебудь через проволоку з виїздом, у се не входжу.

Ужгород, 3. 8. 1923.

Гнат Стефанів,
полковник УГА.

ВІЧА ТА ВІДЧИТИ ПРО СТАРИЙ КРАЙ.

(ВІД ОБЄДНАННЯ).

Іде новий ляцький наступ на українські землі! Приходять з краю розпучливі листи з проханням о негайну поміч. Многострадальні галицько-волинські землі очікують від нас допомоги. Не лишається нам отже нічого іншого як ще раз ударити в вічевий дзвін і кликати нарід на раду і поратунок.

Щоби при тій нагоді дати щераз українському громадянству в Америці спромогу докладно ознайомитися з історією минулого та теперішним положенням краю на всіх царинах суспільного життя, оповіщує ОБЄДНАННЄ, що з його рамени будуть устроювані віча і відчити, на яких делегат старого краю гром. Целевич буде говорити на слідуючі теми:

1) Повстання, боротьба і устрій Західно-Української Народної Республики і причини її упадку.
2) Польський наїзд на рідну землю:
   а) політичні процеси, розстріли, тюрми, карні експедиції;
   б) кольонізація і економічне винищування українського народу;
   в) сироти, інваліди, вязні і т. д.
   г) українська школа в ярмі.
3) Міжнародне політичне положення. Польща над пропастю.
4) Політичні партії в краю.
5) Що діється на Волині, Холмщині, Поліссю і Підляшу?
6) Положення і настрій українських селян, робітників і інтелігенції. Жінка в революційній боротьбі.
7) Самооборона українського народу в боротьбі з ворогами. Як треба розуміти боротьбу з ворогами о власних силах?
8) Боротьба за Землю і Волю.

Українські Громади! Отсим даємо Вам нагоду познайомитися всесторонно з відносинами і боротьбою в старім краю. Користайте з нагоди і зголошуйтеся негайно в справі віч і викладів. Пишіть до Обєднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

Щоби обговорити всі згадані теми треба одного віча і чотирох двогодинних викладів. В разі потреби можна це скоротити до одного віча і двох двогодинних викладів.

По відчитах буде дискусія. Весь дохід з віч і відчитів призначений виключно на революційну боротьбу в старім краю.

Обєднання Укр. Організацій в Америці.

ДЕЩО ПРО ФАХОВЕ ВИХОВАННЯ

Світова війна 1914—1917 р., російська і українська революція, окупація України Німцями, повстання проти гетьмана, війна проти московських большевиків, деникінської та врангельовської армії, нарешті окупація з метою як найбільшого господарчого визиску України московськими большевиками — все це в цілому спріяло господарчій руїні нашої батьківщини. Про розміри господарчої катастрофи можемо говорити лише приблизно, бо зараз нема такого органу, який точно відмічав цей занепад. До тогож ми маемо на Вкраїні не свою окрему національну господарку, а частину „всесоюзної". Тому і числа характеризують здебільшого цілий „Союз".

Перед війною Україна уявляла в господарчому відношенню таке (в круглих числах):

Що до посівної площі. Під зерновим хлібом було 20 міл. десятин з врожаем 1,000,000,000 пудів, з яких вивозилося 400,000,000 пудів;

під сіножатями — 3,000,000 десятин, які давали 3,000,000 пуд. сіна;

під льном, коноплею, соняшником та инш. 1,053,000 з врожаем 70,000 пудів;

під тютюном 25,000 десят., що давало 3,000,000 п. тютюну;

під бараболею 660,000 десят., що давало 350,000,000 пудів;

під цукр. бураками 500,000 десят., що давало 500,000,000 пудів.

Площа лісів 4,350,000 дес. з продукцією 1,000,000,000 пудів дерева.

Під виноградом 30,000 дес. з продукцією 4,000,000 пудів.

Що до скотарства. Худоби рогатої — 15,500,000 штук, безрог — 4,900,000; разом давали 27,000,000 пудів мяса;

коней 5,750,000 штук.

Бджільництво. 1,600,000 вуликів з продукцією 600,000 пуд. меду і воску.

Зараз стан всіх цих галузів народнього господарства звівся до мінімума. Людність недоідае, а то просто голодуе, худоба гине, ліси знищені і т. д.

Коли перед війною Україна мала 220 цукроварень з продукцією: 90,000,000 пудів цукру, 20,000,000 пудів мелясу, 300,000,000 пудів жому;

580 гуралень з продукцією 30,000,000 відер спирту;

220 броварів з продукцією 15,000,000 відер пива, 1,000,000 відер меду;

60 тютюнових фабрик з продукцією 1,750,000 пуд. тютюну;

350 трачок, боднарських та инш. заводів,

то нині ми маемо навіть після большевицьких жерел повний занепад, не вистарчае задоволити власні ринки, не то вже мріяти про вивіз.

Коли все наведене візьмемо під увагу, то які ґрандіозні і величезні наші завдання по господарчій відбудові рідного краю. Скільки тяжких зусиль, невтомної праці цілих поколінь треба для того, щоби востановити те, що за цих пять років ультра соціяльних опитів московського павука так знищено. І які кадри фахових господарських сил потрібує ця праця. Коли ми бажаемо вирватися з ціпких рук московського павука і не попасти в лабети инших павуків, то мусимо прикласти всіх зусиль для виховання „каменярів" нашої господарчої відбудови, національно свідомих, науково озброених власних фаховців, бо праця „фаховців" з рядів московських стільки прикростей принесла нам, що ця назва за часів московсько-української війни була рівнозначна лайці.

Про сучасний стан науки взагалі на Вкраїні не будемо говорити. Коли на Російську Федерат. Сов. Республіку із загального буджету напр. за 1922 р. в сумі (в переводі на золоту валюту) 1,800,000,000 на народню освіту призначається всього лише 26,000,000, тоб то 1,44%, то з цього ясно, як виглядае освітна справа в „Союзі С. Р. Р.". Але коли навіть рахуватися з сякою такою сучасною продукцією фахових сил на Вкраїні, все-ж таки треба мати на увазі, що це здебільшого не-українські фаховці, а „всесоюзні специ", себ то виховуються для цілої С. С. С. Р. Ще жахливійше виглядае справа під польським забором. Тому позитивним явищем в цій царині слід визнати існування високих українських шкіл за кордонами України. До таких позитивних явищ належить віднести і Високу Українську Господарську Академію в Подєбрадах (Чехословаччина).

Заснована в літку 1922 року дякуючи братній допомозі чехословацького народу, Академія за цей недовгий час свойого існування окріпла і нині по справедливости може бути названа огнищем української фахової господарської культури за кордоном. Поставивши собі завданням виховати українських спеціялістів в галузях економічній, агрономічній та технічній, Академія притягнула до себе і дала можливість науково працювати всім, що так чи инше визначилися в свойому фаху. Нині Академія налічуе 15 професорів, 24 доценти, 9 лекторів та 3 асистенти. Крім того майже при кожній катедрі маються професорські стипендіяти.

В Академії зараз викладають такі особи:

Професор інж. Шовгенів Іван — гидротехніку.

Проф. ліс. інж. Іваницький Борис — лісівництво і дендрольоґію.

Проф. учен. аґроном і др. ветер. Шереметинський Іродіон — зоотехнію.

Проф. Мицюк Олександер — політичну економію.

Проф. Щербина Федір — статистику.

Проф. Ейхельман Отон — загальне законознавство.

Проф. др. Старосольський Володимир — державне право.

Проф. Лащенко Ростислав — цивільне право.

Проф. др. Матюшенко Борис — соціяльну гіґієну.

Проф. Шиндлер Каміл — сільсько-госп. механіку і машин.

Проф. Андрієвський Петро — мікробіольогію.

Проф. Біднов Василь — історію України.

Проф. Білецький Леонід — укр. письменство.

Проф. др. Горбачевський Іван — органічну хемію.

Доцент Вікул Микола — хемію органічну.

Доцент Ґольдельман Соломон — економічну політику.

Доцент інж. Грабина Леонід — ґеодезію.

Доцент Комарецький — хемію аналітичну.

Доцент Мартос Борис — теорію кооперації і споживчу кооперацію.

Доцент інж. Михайловський Олександер — механ. технольоґія і ґрафостатика.

Доцент Чередіїв Володимир — ботаніку.

Доцент інж. Сокович Евген — міліорацію, нарисну ґеометрію.

Доцент інж. Фролов Леонід — цукроварство, техн. палива й води.

Доцент Шрамченко Левко — статистику.

Доцент Чернявський Арсен — мінеральоґію і кристальоґрафію.

Доцент інж. Косюра Микола — таксація і лісовлаштування.

Доцент Бородаєвський Сергій — кооперацію кред. та історію кооп.

Доцент Бич Лука — самоврядування.

Доцент др. Русов Юрко — зоольоґію та ентомольоґію.

Доцент інж. Вілінський Олександер, — креслення, опал і вентіл.

Доцент Добриловський Микола — фінансову науку.

Доцент Тимошенко Володимир — економічну ґеографію.

Доцент др. Королів Василь — зоольоґію і візіольоґію тварин.

Доцент інж. Коваленко Олександер — прикладну і теор. механіку.

Доцент Лисянський Борис — фізику.

Доцент інж. Тимошенко Сергій — архітектура і будівн.

Доцент інж. Голіцинський Евген — хемічну технольоґію.

Проф. Шимановський Степан — хемію органічну.

Лектор інж. Труба Іван — математику.

Лектор Безпалко Осип — німецьку мову.

Лектор др. Левицький Модест — укр. мову.

Лектор Мельник Валеріян — загальне хліборобство.

Лекторка Русова Софія — франц. мову.

Лектор Моралевич Яків — комерц. аритметику і рахівництво.

Лектор Івасюк Іван — рахівництво.

Лектор Кратохвіль Карло — чеську мову.

Лектор інж. Гессль — ґрунтознавство.

Асистент Еремиїв Михайло — при кат. с. г. мехніки і маш.

Асистент інж. Петрів — при кат. ґеодезії.

Асистент інж. Івах Григорій — при катедрі лісівництва.

Лектор Левицький Михайло — стеноґрафію.

Лектор Вуків — анґлійську мову.

Як бачимо серед лекторського складу Академії немало заслужених і відомих на науковому полю сил; багато крім того й таких, які прислужилися українській справі і в инших галузях. Наслідки праці вже є. Зараз ми маемо підручники майже по всіх галузях фахового високошкільного виховання. Засноване при Академії Видавниче Т-во вже надрукувало наступні книжки:

1. Проф. Шовгенів. Водяне господарство на Україні. 12 ст.
2. Проф. Іваницький. Ліс і біольогічні типи дерев. пород. 17 ст.
3. Доцент Чередіїв. Ботаніка. 119 ст.
4. Проф. Шадлун. Кристальоґрафія. 52 ст.
5. Проф. Щербина. Статистика. 133 сторін.
6. Лект. Іваненко. Ґеометрія, 200 ст.
7. Доцент Тимошенко. Економічна ґеографія. 66 ст.
10. Доц. Сокович. Нарисна ґеометрія. 464 ст.
11. Б. І. Таблиці до визнання дерев. рослин по листях. 40 ст.
13. Лект. Лисянський. Фізика ч. 1. (механіка), 108 ст.
15. Проф. Шовґенів. Аналітична ґеометрія, 190 ст.
16. Проф. Іваницький. Курс лісівництва, ч. 1., 60 ст.
18. Проф. Шереметинський. Скотарство ч. 1., 156 ст.
25. Доц. Грабина. Ґеодезія (вступ), 35 ст.
26. Проф. Мицюк. Історія політичної економії, 254 ст.
28. Проф. Іваницький. Лісівництво ч. II., 75 ст.
29. Лектор Іваненко. Тригонометрія, 420 ст.
31. Лект. Русова. Підручник французької мови.
33. Проф. Іваницький. Таблиці до визначення дерев. пород, 15 ст.
37. Доц. Комарецький. Аналітична хемія ч. II, 286 ст.
38. Лект. Лисянський. Фізика ч. II., 120 ст.
39. Лект. Білінський. Нарисна ґеометрія, 288 ст.
40. Др. Левицький. Теорія українського письменства, 61 ст.
41. Доц. Грабина. Ґеодезія ч. 1. 460 ст.
42. Лект. Коваленко. Курс діференц. рахунку, 239 ст.
43. Доц. Тимошенко. Вчення про світовий ринок. (друкується).
47. Доц. Фролов. Хемічна технольоґія продуктів с.-р.
49. Термінольоґічний словник (друкується).
50. Доц. Фролов. Хемічна технольоґія води.
51. Королів-Старий. Повстання органічного життя на землі, 100 ст.
53. І. Б. Таблиці до визначення насіння і сходів, 13 ст.
55. Лект. Лисянський. Фізика ч. III. (тепло).
56. Проф. Шовгенів. Гідравлівка.
57. Проф. Шадлун. Мінеральоґія (Загальний курс), 200 ст.
58. С. Романовський. Repetitorium до інтеґрального рахування.
59. Проф. Іваницький. Лісівництво ч. III.

Книжки, які ще друкуються:

6. Романовський. Діференц. рахування, ч. 1., 98 ст.
7. Добриловський. Фінансова наука, 16 ст.
8. Доц. Бич. Самоврядування міське, 57 ст.
9. Доц. Коваленко. Аналіт. ґеометрія в просторі, 320 ст.
10. Доц. Коваленко. Теоретична механіка, 128 ст.
11. Лект. Моралевич. Комерційна аритметика, 16 ст.
12. Доц. Чередіїв. Фізіольоґія рослин, 50 ст.
13. Доц. Королів. Фізіольоґія тварин, ч. І., 250 ст.
14. Доц. Королів. Тваринний орґанізм, 95 ст.
15. Доц. Бородаєвський. Історія кооперації, 224 ст.
16. Доц. Русов. Таблиці до визначення жуків до родів, 33 ст.
22. Доц. Чернявський. Мінеральоґія систематика), 121 ст.
44. Доц. Мартос. Теорія кооперації, 128 ст.
45. Доц. Ґольдельман. Економіка й політика промисловости, 222 ст.
52. Проф. Щербина. Земська статистика, 80 ст.
54. Проф. Старосольський. Держава і політичне право 260 ст.

Правда, видано все дякуючи обмеженим коштам літоґрафічним шляхом але й то являеться цінним вкладом в нашу культурну скарбницю. Перед Академією стоїть зараз завдання придбати власну друкарню. Побажаем, щоби героїчні зусилля керовників Академія увінчалася успіхом, бо кожна друкована українська книжка — це е збільшення нашої зброї.

При Академії існують кабінети по окремих дісціплінах, де відбуваються практичні вправи студентів. Кабінет ботаніки, бактерольоґії, фізики, ґеольоґії, статистики, лісівництва, кооперації, хемічної технольоґії, зоольоґії, ентомольоґії, гідротехніки, меліорації, скотарства, ґрафостатики і три хемічних лябораторії. Кабінети оборудовані необхідним приладдям почасти закупленим Академією, почасти дарованим, а почасти зробленими власними засобами. Інвентарний маеток Академії за цей рік виносить понад 300,000 кч.

Тут слід підкреслити, що ні наші американські земляки, ні американські українські организації не спосудилися досі надіслати Академії в дарунок ні одної книжки, ні одного пристрою (про гроші вже не будемо говорити). Розуміеться не можна вимагати, щоби америк. Українці, що мають стільки турбот з краем, несли ще матеріяльні жертви для Академії. Але це вжеж важко булоби, хоч би нашим студ. амер. орґанізаціям приміром, похлопотати, щоби американські наукові заклади висилали для бідної еміґрантської школи безплатно свої видання. Чому це міг зробити др. Гриненко в Римі, вихлопотавши для Академії в Міжнар. Хліб. Інституті безплатно до 500 томів ріжної коштовної фахової літератури, чому чеські установи можуть дарувати коштовні пристрої, чому нарешті можуть надсилати пожертви укр. еміґранти розсіяні по Европі. Просто сором за таку байдужість.

О. К.

ЗБИРАННЯ СТАРОВИННИХ КНИЖОК НА УКРАЇНІ

Всеукраїнська нарада робітників книги, що недавно закінчилась, постановила доручити науковим бібліотекам у Харкові, Одесі, Катеринославі й Полтаві зайнятись енерґійною книжок, які розсіялись по всьому краю при розгромах, ліквідаціях, розпродажах і т.п. монастирських і ріжних великих приватних бібліотек, що містили в собі скарби бібліоґрафічного й наукового матеріялу.

С. МАКІВКА.

У СТАВКА.

Про польський сойм).

(З холмської ґазети "Наше Життя").

Одного разу пішов я в садочок і присів на лавочці під вербою у самого ставка. Присів та й задивився в воду. Дивлюсь, а з води лізе молоде чортеня, сідае на травку і скалить білими зубами. Я аж онімів від страху… Хочу встати, а ноги не слухаються, неначе приковані кляті. А чортеня сміеться аж заходиться, аж заливаеться і все до мене посуваеться, а потім каже: „не бійсь, я покажу тобі гарний малюнок".

„А ну" — подумав я. Аж тут переді мною, на воді, з'явилася середина величезної немов церкви, хати; а в хаті під ними лавки і лавки, а на лавках люде, і кого більше — трудно сказати. Всі ці люде ріжного росту: одні низенькі і товсті, як бочки; другі високі і тоненькі, як панська циґарка. Убрання на них розмаїте: на одних свитки з полами, на других без пол, на третіх поли закруглені, як хвіст у кримської овечки. Перед лавками стоїть величезна біла макітра (миска), а за нею лавка, а потім маленька комода, за якою сидить чоловік, а біля нього з правого боку сторчить величезний кияка. Чоловік цей то встае, то сідае і все собі дзвонить. От з правого боку, з лавок виходить пан, чи панок, стае в макітру і починае говорити: Шановні панове. Уже шестий рік товчемось тут, шестий рік тратимо безліч слів, псуем стирти паперу і все Бог вість для чого. Ні одне наше слово не проводиться як слід в життя, за винятком хиба податків, які обовязкові для селян і робітників. Що-ж торкаеться нас, то ми собі даем раду, і платим, як нам вигідніше. При цьому-ж, кожне наше слів не справоздання, воеводи, старости і навіть шпіцлі виконують не завсіди щиро; часом щирість їх збільшуеться і зменьшуеться в залежности од партійного погляду. Такий стан річей не поправляе справ, а все гіршае. А раз так, то на біса нам дбати про нарід… Хай сам про себе дбае.

До того-ж він страшенно невдячний. Обіцянками не завдовольнюеться, а за утиски теж кричить. А чого кричить. То хиба й сам не знае. Дали йому уставу о парцеляції, про одбудову, про лісну даніну — і всього мало.

Такого народу я не розумію… Як мало йому устав, то на землю хай не надіеться. Вона нам потрібна. Все це кажу я для того, аби ви зрозуміли, що час нам подумати і про себе. Всі ми, пани, страшенно витратились в часи виборів і треба ці витрати хоть трохи позвернути і забезпечити себе на будуче. А як це зробити, то тільки нма, правиці, відомо.

"А як?!" крикнув хтось з лівиці: Не даром кажуть: "Лівиця дурниця". Сиділа на верху стільки літ і не додумалась, а все мріла про рай на селі і в місті. І що зробила? Нічого! От ми — пару місяців пануем, а зразу догадались, чого нам треба. Бачите, панове.

Нас тут багато і тому всім відразу призначити пожизнену пенсію не можна. Ще може викликати шум і крик не тільки у нас, а навіть і заграницею. Задля того постановім емеритуру (пенсію) кожному чоловікови, який буде рік міністром; більшого терміну не зазначую тому, що міністром більш як рік у нас трудно пробути. Пройде 10—15 літ і всі будем забезпечені" сказав це і пішов на місце.

В хаті почався шум, гам, аж трудно було розібрати. Далій почав говорити зліва чоловік. Ми не можем погодитись на такий закон і то через те, що люде не здатні до праці, мало того, що слабо учені, ще й закону не вміють написати, як слід.

Пишуть, переписують і все тільки себе бачать. "Так! так!" почались крики… А не хочете то ми вас і просить не станем! Давай на голоси! Чия візьме, Та тільки в двері. Ех, тут як сипнуться до дверей, як замахають кулаками, як закричать, так аж чорт злякався і хотів тікать. Вийшли всі в двері, а потім почали входити. На одних дверях написано „так", а на других „ні". Найбільше пішло в двері „так". З переду ішли сучасні міністри, повиставлявши вперед животи, потім ксьондиз, далі панки і підпанки, а ще далі і задурманені селяне. В „ні", пішло менш. Як закінчилася ця церемонія почувався знову крик: „Наша взяла. Міністри мають пенсію. Ура!" Тут малюнок зник, а з ним разом і чортеня.

НОВА СТУДІЯ ПРО ЛІТОПИСЦЯ НЕСТОРА

В Петрограді появилася нова студія про літописця Нестора (М. Д. Приселков: Несторъ лѣтописец. Ст. 112 Издательство Брокгауз-Єфрон 1923).

Про життя Нестора дуже мало що відомо. Коли проф. Приселков вспів про нього написати цілу монографію, так це вдалося йому тільки тому, що у формі біографії дав нарис політичної історії Київо-Печерського монастиря у вв. XI.—XII., в якому Нестор був ченцем. Цей нарис дуже цікавий, бо в ньому в займаючім викладі подає головні струї політичного життя Київської Руси в ті часи. Приселков йде послушно слідами пок. Шахматова, присвоївши собі сильні і слабі сторони свойого учителя. В найменших натяках памяток він старається виловити вказівки на боротьбу ріжних партій і напрямів того часу. При цім — таксамо як Шахматов — Приселков сміло кидає широкі гіпотези, часом на основі окремих натяків подає цілий складний малюнок суспільних угрупувань і зударів. Йдучи цим шляхом, Пр. висловлює чимало вдатних здогадів, які дають своєрідне освітлення і неочікувано цікаве пояснення давно відомих фактів. Цікава прим. думка, що схема міжкняжих відносин, при колективнім володінню староукраїнською державою, яку Соловйов колись виводив з родових відносин, а черґові російські дослідники прямо відкидали, уважаючи її видумкою вчених, представляла собою теоретичну програму, яка вийшла з Печерського монастиря і являлася копією з церковно-єрархічних відносин між митрополитом і епископом окремих епархій. Ярко зображена Приселковим суспільно-політична роля в XI.—XII. вв., його участь в церковно-державному життя того часу і в тій партійній боротьбі, з якої це життя складалося. А разом з цим виразно зарисовано і саме єство тієї боротьби, в якій Печерський монастир уперто обстоював ідею самостійности української церкви в той час, коли київський митрополичий престол, обладжуваний митрополитами Греками, проводив диктовану з Царгороду програму повного підчинення церковної управи на Україні грецькому патріярхові.

Крім цього Пр. на основі дрібних натяків, широко коментуючи їх, подає широку картину партійної боротьби в середовищі самої братії Печерського монастиря. І тут вже стрічаємо доволі багато наглядних самовільних натягнень. Нестора зображує автор твердим сторонником протигрецької, національно-української тенденції в державно-церковних питаннях. З цеї точки погляду автор характеризує твори Нестора: „Житія Теодосія", „Чтеніе о Борисѣ й Глѣбѣ" і „Повѣсть временныхъ лѣтъ", яку автор без вагання приписує Несторови, що вона була тенденційно перероблена Сильвестром Видубицьким, згідно з грекофільськими поглядами Всеволода Ярослава і Володимира Мономаха.

THE CHALIF DANCERS IN CARNEGIE HALL.

Думаємо, буде інтересним для всіх обожателів Штуки Танців, почути, що в суботу, 26. січня, танцюристи Chalif-а виступлять перший раз сего сезону в Carnegie Hall в програмі ріжнородних танців. В їх програму входять східні, клясичні, грецькі, інтерпретивні і народні танці. The Chalif Dancers тішаться високою опінією публики, а їх виступи вінчалися все великими успіхами. Тикети по популярних цінах, від 50 центів і висше. 17-20

НОВИЙ ДЕКРЕТ ПРО НАДЗВИЧАЙНУ ОХОРОНУ СОЮЗА СОВЕТСЬКИХ РЕПУБЛИК

Союзна Рада Народніх Комісарів внесла на затвердження Центрального Виконавчого Комітету новий, вироблений комісаріятом внутрішніх справ проект декрету про поширенне надзвичайних способів охорони революційного прорядку на всьому просторі Союза Советських Републик. Проект передбачує крім военного також виняткове положення (стан). Декрет цей спричинений щораз-зростаючім ворожим революції ферментом серед серед селянства, робітників і безробітних, безнастанними страйками і опозиційним настроем селянства. На протязі місяців жовтня і латолиста уладили робітники в Росії, на Уралі та на Україні по більших підприємствах 106 страйків, що тривали від 3 до 15 днів. В тімже часі зроблено збройні напади безробітних на фабричні каси, а харчові склади і на представників фабричної адміністрації. Війська ГУП. і міліція на протязі трьох останніх місяців 58 разів ліквідували зі зброєю в руках непорядки. Проєкт нового декрету надає ґуберіяльним і обласним виконавчим Комітетам а також місцевим начальникам ГПУ широкі повновласти на випадок безпорядків і заворушень, що загрожують державним установам і на випадок нападів на представництва совітської влади та представників комуністичної партії.

ОЗИМИНА НА УКРАЇНІ.

"Правда" ч. 272 подає, що стан озимих засівів на Україні більший середнього і дуже гарний. За те в північно-західних російських ґуберніях стан посівів нищий середнього і ушкоджений а подекуди цілком знищений мишвою.

ОСВОЄНІ ПЧОЛИ

Ми чули про ріжні освоєні звірята, але освоєні пчоли — то якось дивно звучить. А однакож прийшло це на думку одному Англійцеви, що мав дуже гарну пасіку. В освоюванню пчіл дійшов він до прямо надзвичайних вислідів. Він знає всі поодинокі пчоли в кождім улію і викликує їх з улія при помочи свистів. Він бере пчоли голою рукою і бавиться ними, а не було випадку, щоби пчола його вжалила. Коли навіть переверне на бік цілий улій і занепокоїть всі пчоли — то і тоді вони йому нічого не кажуть, хоч в инчих разах вони вміють покарати пакосника. В пасіці він ніколи не уживає ані ситка, ані рукавиць. А що найцікавіще, що те, що коли купить новий улій а роєм незнайомих пчіл, пчоли поводяться з ним, як зі старим знайомим.

АМЕРИКА ЗАМІСЦЬ "АПТИКА".

—o—

В селі Волче, пов. Турка, вислано листа на таку адресу: "Сидір Хтей, Борислав — Аптика". Почтовий урядник, який очевидно не має охоти навчитися по українськи, прочитав слово "Аптика" як "Америка" і вислав цей лист замісць до Борислава — до Ню Йорку, звідки знов його переслано до — Борислава.

СТАТИСТИКА ПАРТІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА УКРАЇНІ

На 1. жовтня ц. р. партійні організації на Україні представлялися в таких цифрах. В девяти українських ґуберніях нараховувано 3,267 партійних осередків, 40.983 партійних членів і 14.735 кандидатів. Найчисленішою є орґанізація Харкова, останнє ж місце належить Волині. По кількости комуністів, перше місце належить Донецькому басейну (57%), за ним іде Полтавщина (46%), Чернигівщина (42%), Волинь (48%), останнє місце належить Харкову (17%). Київ має комуністів серед инших угруповань 22%), Одещина коло 30%.

ЧИ ДАЛЬША „ПАРЦЕЛЯЦІЯ" ПОЛЬСЬКОГО ЛЮДОВОГО КЛЮБУ ПЯСТ?

В клюбі Пяста є тепер три напрямки: перший — репрезентований пос. Ердманом є рішучим прихильником кооперації з Хієною; другий — репрезентований пос. Беднарчиком є за зближенням до Туґута. Вітос плигає посередині. Між Вітосом і Беднарчиком прийшло в соймі до спірки. Коли останній заявив Вітосови, що його ґрупа заявиться за Туґутом, Вітос звернув йому увагу на постанови реґуляміну. Зіритований Беднарчик відпвоів, що незадовго остане в клюбі сам Вітос разом з реґуляміном.

НОВА РОЗВІДКА ПРО УКРАЇНСЬКУ ГАЛИЦЬКУ ХАТУ.

Незабаром виходить з друку нова розвідка про українську галицьку хату п. н. "Украінськьа Хата" архітекта Володимира Січинського. Текст ілюструватимуть рисунки і проєкти автора, в числі 8. Двокольорову окладинку виконав арт. мал. П. Ковжун.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ свою жену Анну Винник з роду Шальковська, з села Городниці, пов. Скалат, котра лишила мене тепер рік і пішла з Поляком Стефаном Попіль, а котрий відіслав свою жену до краю. Хтоби про ню знав або вона сама, прошу подати її адресу до: Wolodymyr Winnik, 407 East New York St., Shenandoah, Pa. 02-23

ПОШУКУЮ старшої женщини до заряду дому, не старшої як 40 до 42 літ. Інтересовані хай зголосяться на адресу: 16-17
A. OSTROWSKY,
519 W. Bunker St., Chicago, Ill.

ПОШУКУЮ вуйка Гриня Буська з села Константівки, повіт Камінка Струмілова, Галичина, в дуже важній справі. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися до: Дмитро Пастернак, 9615 Holton Avenue, Cleveland, Ohio. 17-18

ПОШУКУЮ
дівчини або женщини до заряду дому і опіки 3-ох дітий. Ласкаві зголошення слати до: 15-18
WASYL KUTZ,
120 Cleveland St., Hudson, Pa.

ПОШУКУЮ свого шваґра Антона Харів, зі села Долиняни, пов. Рогатин, Гал., в дуже важній справі. Перебував в Бейон Сіті, Н. Дж. і в Шмокін, Па. Хтоби з краянві знав про него, най напишуть листа до мене, або нехай шваґер зараз прийде сам або лист напише до: Danylo Petriw, 861 State St., Perth Amboy, N. J. 16-17

ГОТОВІ ДО МЕШКАННЯ.
Нові виділені доми, на 3 кімнати $1.250, готівкою $300; 4 кімнатові $1.500 $400; 5 кімнатові $1750, $500, ціна включаючи лоту, решта місячно як рент, вода, електрика в місті. Radio Associates, 180 Broadway, New York City. Офіс філії отворений до девятої вечером. Rodina Co., 151 Ave. A, New York City

НА СПРОДАЖ сальоновий бізнес, помешкання з 3 кімнат, ліс на 2 роки, кольонія поміж Українцями. Спродам тано або заміню за який инший бізнес. Причина, нездібність провадження сего бізнесу. Голоситися під число
330 Hope Ave., Clifton, N. J. 16-17

КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на віддержанне своєї літератури, не жаліли часу на читанне книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднислись висше від инших народів.

Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, єсли народи будуть менше більше одинаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Книгарня „Свободи" (Українського Народного Союза) зробила богато для просвіти українського народа, від часу свого основання. Нехайже і на дальше Українці попирають її і замовляють книжки від сего найбільшого видавництва української літератури в Америці і взагалі в Канаді.

- * Коротка історія біблійна, Старий і Новий Завіт ... 50
- † Коротка історія Козаччини, нап. проф. Володимир Антонович, із переднім словом про житте та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге видання ... 65
- Коротка історія Руси до зруйновання Запорожської Січи ... 10
- † Коротка історія України (з богатьома малюнками і мапами) Івана Крипякевича, опр. ... 50
- * Короткий виклад політичної економії А. Богданова (перевів М. Д.) ... 2.50
- * Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки ... 30
- † Короткий підручник до науки німецької мови ... 15
- † Кость Гордієнко-Головко, останній лицарь Запорожжя, історичне оповідання А. Кащенка, видання 3-те ... 20
- * Кровавий шлях (Шерльок Гольмс) в 2-ох частях, К. Дойля ... 60
- * Кроваві діяманти, новочасний роман, написав Фон Ром ... 35
- † Кузька Грицунь, оповідання В. Винниченка ... 10
- * Культура, національність та асиміляція, П. Понятенка ... 30
- * Латачки, оповідання, Володимира Б. ... 25
- † Летючий корабель, українська народна казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- Лис Микита. З німецького перекл. Ів. Франко ... 50
- Листи з пекла й инші оповідання ... 25
- 1. Лист шинкаря до Люципера і відповідь, 2. Про алькоголь ... 10
- † Літературні характеристики українських письменників, І. Іван Франко (поезія), нап. Антін Крушельницький, опр. ... 1.25
- † Літературні характеристики українських письменників, II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. ... 50
- * Лубенський монастир, веселі оповідання, О. Прокопупія ... 10
- † Люба-згуба, повість Ю. Федьковича, вредаг. В. Верниволя, брош. 20, опр. ... 30
- † Люборацькі, сімейна хроніка, А. Свидницького, брошур. 1.25, в оправі ... 1.50
- † Людина, опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з богатьома малюнками та барвною таблицею, нап. др. Ів. Раковський ... 25
- Людовики і инші оповідання, Степана Костіва ... 25
- † Малоруський декляматор, збірка віршів ... 15
- † Малолітній, повість з життя малоземельної шляхти, нап. Андрій Чайковський ... 70
- Марія й инші оповідання ... 10
- Марта Борецька, історичне оповідання ... 25
- * Маруся, повість Гр. Кв. Основяненка ... 25
- 1. Маска, 2. Краса, оповідання А. Чехова ... 10
- † Математика, практичні поради з аритметики та геометрії, Ів. Андрущенка, опр. ... 50
- † Меляхолійний валець, новеля Ольги Кобилянської ... 20
- * Методична граматика української мови, В. Коновського і І. Огоновського, опр. ... 40
- * Микола Джеря, повість Івана Нечуя Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького ... 60
- * Місяць свідок і другі оповідання ... 20
- Многострадальний народ, огляд історії українського народу, нап. С. Баран ... 20
- * Молодий вік, оповідання для молодіжи, Кн. І ... 40
- † Мойсей, поема Івана Франка, з кольоровим портретом автора, брош. 25, опр. ... 40
- † На білих скалах, повість Анатоля Франса, переклав Ів. Галущинський ... 65
- Наверненний грішник, оповідання, Б. Пруса ... 20
- † Назва України, з картами, нап. С. Шелухін ... 10
- † На зелених горах, збірка поезій, О. Олеся ... 15
- † Найкрасші загадки і забавки для старих і молодих ... 20
- Напад на Січ, оповідання, Данила Мордовця, і Павло Полуботок, поема Ст. Руданського ... 5
- * Наречена, оповідання, Георгія Г. Чулкова ... 15
- † Нарис римської історії, нап. К. Лоський ... 60
- * Народ і національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Гриневецького ... 10
- † Народний Декляматор, з переднім словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. ... 1.25
- † Народний герой Симон Петлюра (спроба характеристики), нап. В. Королів (В. Старий), з портретом Петлюри ... 20
- * Народні казки ч. 1 ... 20
- * Народні казки ч. 2. ... 20
- * На стрічу сонцю золотому, повість Марії Колцуняк ... 50
- † Наука природи, вступні відомости на І. клясу гімназіяльну та для народніх шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками, брош. 35, опр. ... 50
- * Наука про управу землі, М. М. Белегая ... 1.00
- * На филях любови (поезії); Опир (галицька легенда), нап. І. Мулярчик ... 10
- † Національна справа, нап. Ів. Бочковський ... 60
- † Національне відродження австро-угорських Українців (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюка ... 25
- † Начерк історії української літератури, написав Богдан Лепкий, книжка І. і II., брош. 2.00, опр. ... 2.75
- † Начерк соціольоґії, нап. проф. др. Тома Ахеліс, пер. Якименко. В додатку: Понятте соціольоґії по Зіммелю ... 20
- * Начерк стилістики, поетики і реторики, др. Конст. Лучаковського ... 40
- На чужині, оповідання за ріжні пригоди в чужім краю, Івана Спілки ... 15
- * Наша рідна мова, географія України і характер Українця, Поляка і Москаля. Написав проф. М. Возняк ... 10
- † Наші казки, з образками ... 20
- † Не до пари, Панська воля, Максим Грімач, Отець Андрій, Два сини, Данило Гурч, народні оповідання Марка Вовчка ... 20
- * Незвичайні дива природи, А. П. Нечаєва ... 20
- * Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість в 2-ох томах, Ю. Верного ... 2.80
- † Некультурна, новеля Ольги Кобилянської ... 20
- * Не любо — не слухай, брехать не мішай, Т. Безшляха ... 20
- * Не піддавайся біді, оповідання з селянського життя, др. А. Чайковського ... 25
- * Не родися красний, але щасний ... 20
- * Нетри, А. Сінклера, брош. 1.00, опр. ... 1.50
- * Не-читальник, Л. Мартовича ... 40
- * Нещасне кохання, повість з життя на російській Україні ... 10
- † Німецька селянська війна, Фридриха Енгельса (переклав з нім. В. Левицький) ... 40
- † Німецько-український словар, зладили В. Кмицикевич і В. Спілка, в полот. оправі ... 5.00
- † Німецько-український словар (кишеньковий) ... 65
- * Нічого не було, оповідання, А. Каменського ... 15
- † Новелі, Кн. І., Юрія Сірого ... 70
- * Новітна суспільність і церква, др. Т. Бартошека (переклад М. Павлика) ... 35
- † Образки з громадського і письменського розвитку Русинів („Спомини з мого життя"), нап. Олександер Барвінський, в двох частях; перша часть з 10 портретами і двома картинами, друга часть з 12 портретами і 13 картинами ... 2.00
- † Огляд бувальщини українського народа, переповів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3 мапами ... 20
- † Огляд історії України, І. Крипякевича, опр. ... 50
- † Огляд території України, після д-ра С. Рудницького написав Петро Франко ... 10
- Огонь на услугах чоловіка, (3 ілюстрації). — Становище пяниці. — Янко Музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі ... 15
- * О дванайцяти таблицях, оповідання після народних казок ... 25
- * Олюнька, оповід. з життя ходачкової шляхти в 2-ох томах, др. А. Чайковського ... 80
- Оповідання з військового життя і инші ... 15
- * Оповідання про сорок розбійників ... 20
- Оповідання Олекси Стороженка ... 15
- Оповідання Пантелеймона Куліша ... 15
- * Оповідання про заздрих богів, Мих. Драгоманова ... 10
- * Опришок і другі оповідання ... 20
- * Оригінальний чоловік і инші оповідання ... 25
- † Орися, Діваче серце, Січові гості, оповідання П. Куліша ... 20
- Орлеанська дівчина, історичне оповідання про французьку героїню Іванну д'Арк ... 20
- † Осаул Підкови, оповідання, В. Будзиновського ... 60
- † От собі казочки, нап. Рудиярд Кіплінг, пер. В. Ткачкевич, з двома образк., брош. 20, опр. ... 30
- † От собі сторійки, нап. Рудиярд Кіплінг, переклав Вас. Ткачкевич, з трьома образцями, брош. 35, опр. ... 50
- † Паки й паки (про нашу літературну мову) М. Левицького ... 20
- † Пан Потоцький, оповідання ... 15
- * Панські жарти, поема з останніх часів панщини, Ів. Франка ... 40
- * Папа чи Христос, Ілії М. Глови ... 60
- * Пачкар, оповідання, Б. Лепкого ... 10
- Перед осуд народа. „Нечесть" між „чеснотою", нап. др. Семен Демидчук ... 20
- † Перемна, вірші В. Валентина ... 10
- * Перекази старинного світа, др. Ів. Демянчука ... 35
- † Перехресні стежки, повість Ів. Франка, брош. 1.75, опр. ... 2.00
- † Перша читанка (Буквар, уложили: Антін Крушельницький, Омелян Попович і Богдан Лепкий; з образками Ол. Кульчицької, опр. ... 55
- † Перли міжнародного красного письменства (Серія англійських клясиків, ч. 1. Чарльс Дікенс: Сверщок на печі, домашня казка, з біографією автора) ... 40
- † Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним Вас. Верниволею. Том І. Вірші, том II. Проза. Брош. 4.25, в пол. оправі ... 5.50
- * Північний бігун колискою народів, Евгена Єлачича ... 15
- † Північно-західна Україна, Мирона Кордуби ... 40
- † Під Корсунем, історична повість А. Кащенка, видання 3-те ... 45
- † Під одну булаву, історичне оповідання, Вяч. Будзиновського ... 60
- * Під прапором свободи, вибір патріотичних деклямацій ... 30
- * Підручник движимих образів, як оперувати машинами і їх сполученнями, Юр. Костура ... 75
- * Під шум млинських коліс, оповідання в 2-ох частях, В. Держируки ... 20
- * Пісні щирої любови, поезії Марка Скритого ... 50
- * Плаваючий остров ... 10
- * Повість о тім, як мужик двох генералів вигодував, нап. М. Салтиків-Щедрин, пер. з рос. Гр. Мак. ... 5
- † Поганий день Василя Івановича, оповідання Д. Мамина-Сібіряка, пер. Є. Вировий, з малюнками Ю. Магалевського, видання 4-те ... 10
- * Подорож до місяця, Ю. Верного ... 40
- † Поезії О. Олеся ... 50
- † Поза межами болю, картина з безодні, нап. Осип Турянський ... 60
- † Полонений на Кавказі, нап. гр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20, опр. ... 30
- * Попадя з зільници, гумористичне історичне оповідання з передодня революції, О. Проколуція ... 15
- † Попович Ясат, Правда та неправда, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- * Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими ... 15
- * Порадник для залюблених або Як писати любовні листи ... 35
- Порадник лікарський і Що Іван на тамтім світі бачив ... 20
- † Початкова географія для народніх шкіл, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький, брош. 60, опр. ... 75
- * Початок родини, приватної власности і держави, Ф. Енгельса ... 75
- Починок, оповідання, Б. Лепкого ... 15
- * Пригоди наймолодшого брата, В. Гнатюка ... 15
- † Пригоди статечної миші, нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-те, з малюнками художника М. Погрібняка ... 10
- † Приказки Евгена Гребінки, з портретом автора й передмовою Б. Л. ... 20
- † Прикарпатська Русь, сучасний стан, нап. др. Лука Мишуга ... 10
- * Припізнений московський пашпорт, оповіданне, М. Твейна ... 10
- * Природна метода лічення ... 15
- * При стрілецькій ватрі, оповідання Абгара Солтана ... 40
- * Притча про садівника та инші оповідання, Мстислава Руса ... 40
- † Причепа, повість Ів. Нечуя-Левицького, брошурована $1.75, в оправі ... 2.00
- † Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязання аграрної справи, інж. Мик. Байера ... 10
- † Про алькоголізм, нап. Микола Чайковський, з 11 ілюстраціями ... 10
- Про батька козацького Богдана Хмельницького. Написав Михайло Грушевський ... 30
- * Провідник, практичний підручник до науки англійської мови ... 1.50
- * Про жіночу неволю в історичнім розвою, Мик. Ганкевича ... 30
- † Промінь сонця, оповідання В. Винниченка ... 5
- Промови, деклямації і желання на весілях, хрестинах і забавах ... 10
- * Про полові справи, нап. др. Михайло Кос, четверте змінене видання, з образками ... 30
- * Про походження та розвиток мов, або як і коли народи навчились розмовляти кожний своєю мовою, нап. Н. Рубакін, зукраїнізував П. К. ... 25
- * Пророцтва арабської цариці Михальди ... 20
- † Про світ Божий, бесіди по природознавству, Ю. Сірого ... 40
- Проти алькоголю ... 20
- † Про тифи — черевний, плямистий та поворотний (з малюнками), нап. др. Ст. Суковаченко ... 20
- * Про українських козаків, Татар та Турків, М. Драгоманова ... 25
- Про Христофа Колюмба та відкритте Америки (2 ілюстрації). — Закон не спинить пиянства, тільки виховання. — Ріп Ван Вінкель, Вашінгтона Ірвінга. — Дні нашої слави і недолі ... 15
- 1. Про Шевченкові твори. 2. Офєрма, оповідання з військового життя ... 20
- † Психольоґія, з 14 образками в тексті, нап. др. Вільгельм Єрузалем, із шестого німецького видання за дозволом автора переклав Григорій Кичун ... 1.00
- † Психольоґія, начерк науки про людську душу, нап. др. Іван Раковський, брош. 65, опр. ... 1.00
- * Птичка-червоногорличка і инші оповідання, нап. Хрістоф фон Шмід, пер. Волод. Держирука ... 10
- * Рай і поступ, Мих. Драгоманова ... 40
- * Рахункова книжочка, опр. ... 50
- † Революція в Росії (від 1861 року до найновійших часів). Т. Ф-н. ... 15
- * Ревун, сатира, Ос. Маковея ... 25
- Релігійні вірування старинних народів, подав Стефан Макар ... 20
- † Рись-мати, Брат і сестра в лісі, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 8-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- † Рідна Школа, читанка перша, Спиридона Черкасенка ... 30
- † Рідна Школа, читанка трета, Спиридона Черкасенка ... 60
- † Рідне письменство, др. В. Сімовича ... 10
- † Рідне слово, збірка новель і оповідань українських авторів ... 1.00
- Різдвяна ніч (з 10 образками), Миколи Гоголя ... 20
- * Рінальдо Рінальдіні, страшний провідник розбійників, романтичне оповідання з минулого століття ... 25
- * Робінзон Крузо, з образками ... 1.00
- * Робітничі пісні. Зібрав В. Головацький ... 25
- * Розбишаки в паломничій одіжи, оповідання для народу ... 10
- * Розбійник Кармелюк, історичний роман в 6-ох томах, Мих. П. Старицького ... 2.40
- * Розвій поглядів на вселенну, А. Діксона Вайта ... 40
- * Розмова Поляка з Русином, веселий вірш, в котрім Русин висміває польську пиху ... 10
- † Розмова про недуги за здоровля, нап. др. Вадим Зелінський ... 10
- * Розмова тверезого шевка Василя з горівкою, нап. Мартин Гриншин ... 5
- Росія й Україна, М. Михайленка ... 25

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий моні-ордер. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешканці по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок посилати 10 центів на реджістер. За недоручені книжки коли замовляючий не присилав на реджістер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить висилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖЕЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подано у низшій адресі:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.